

Beeld: Flickr

LES PROGRAMMA

VO BOVENBOUW

De NAVO

Podcast Nieuws in de klas - afl. 4:

De wereld van nu en de wereld van vroeger

VOOR DE DOCENT

Naar aanleiding van de NAVO-top in Den Haag op 24 en 25 juni maakte Nieuws in de klas een 5-delige podcastserie waarin met verschillende mensen gepraat wordt over dit militair bondgenootschap. Iedere aflevering schuiven ook twee middelbare scholieren aan die alles vragen wat ze willen.

In deze aflevering vertelt oud-activist Wil van der Schans over de vredesbeweging en hoe je in actie komt tegen oorlog. Middelbare scholieren Rein (16) en Merel (14) zijn in de studio aanwezig om al hun vragen aan Wil te stellen.

Iedere aflevering duurt zo'n 20 minuten. In deze lessuggestie is de aflevering opgeknipt in vijf delen om het behapbaar te maken voor de leerling. Elk deel heeft zijn eigen opdracht, bestaande uit:

- een introductie (voorkennis activeren) en begrippenlijst (taalsteun)
- luisteren naar het fragment en het gelijktijdig beantwoorden van meerkeuzevragen
- klassikale terugkoppeling van de meerkeuzevragen

Ook bieden we bij elke aflevering extra opdrachten aan voor de verdieping. Het is aan de docent om in te schatten of hier tijd voor is en welke opdracht geschikt is voor de klas.

In de bijlagen vind je bij iedere les:

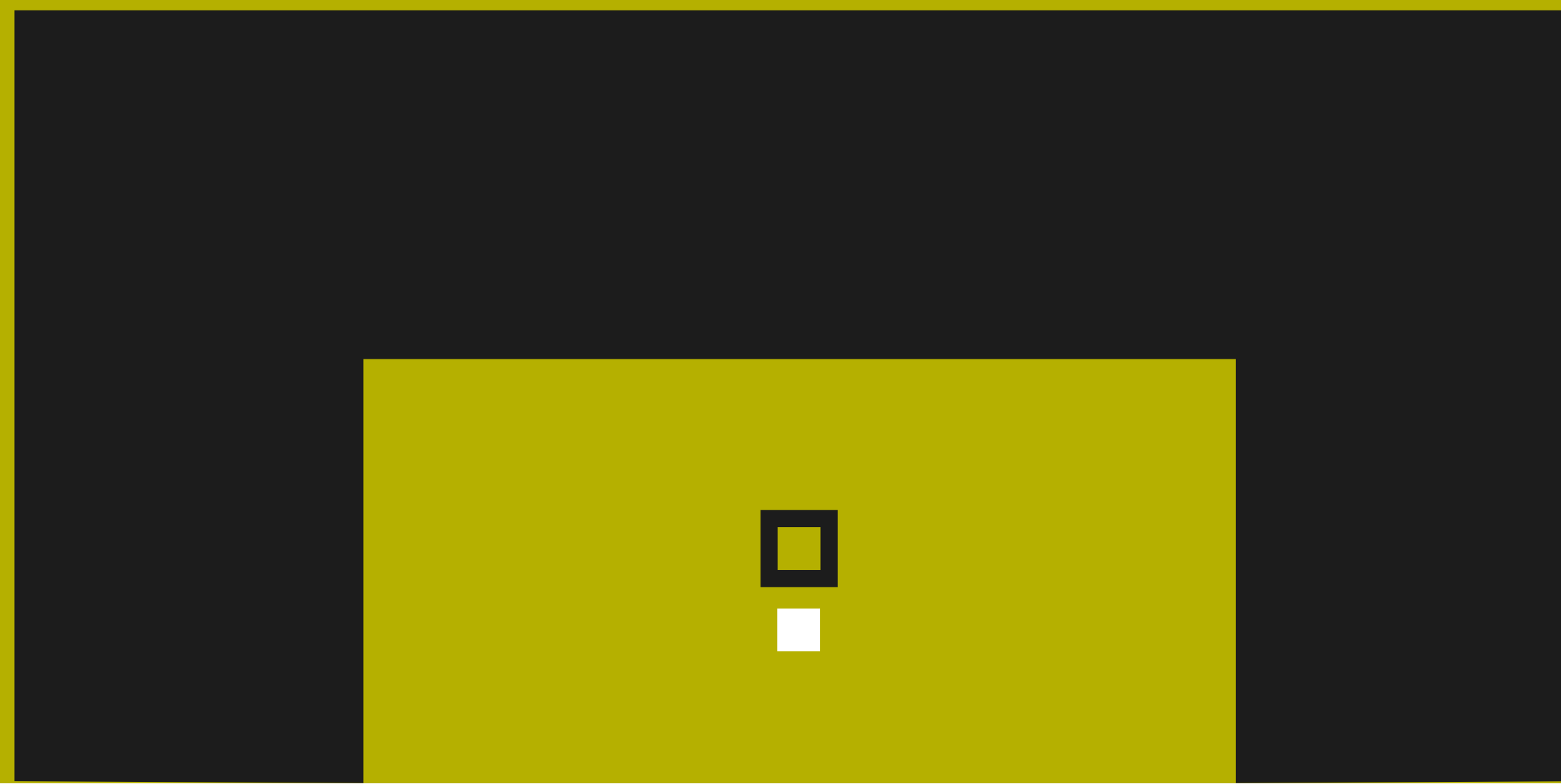
- een begrippenlijst
- de meerkeuzevragen voor de leerlingen (om uit te printen)
- antwoordblad voor docenten

Op de volgende pagina is de gehele eerste aflevering (25:50 min) te beluisteren, maar we raden aan om met de leerlingen de aflevering in de aangegeven drie delen te beluisteren en de bijbehorende opdrachten te maken.

Wat je leert

- Ik weet welke onderwerpen er speelden in de jaren '80 waartegen geprotesteerd werd
- Ik kan mijn mening geven over het nut van protesteren
- Ik kan mijn mening geven over meer of minder bewapening in Nederland en/of Europa
- Ik weet waarom het lastig kan zijn om één Europees leger te organiseren
- Ik kan redenen noemen waarom het verstandig kan zijn om een noodpakket aan te schaffen

1 PODCAST DE NAVO AFL 4: DE WERELD VAN NU EN DE WERELD VAN VROEGER

VO bovenbouw

Lesduur - 5 lesonderdelen van 10-15 minuten + extra opdrachten

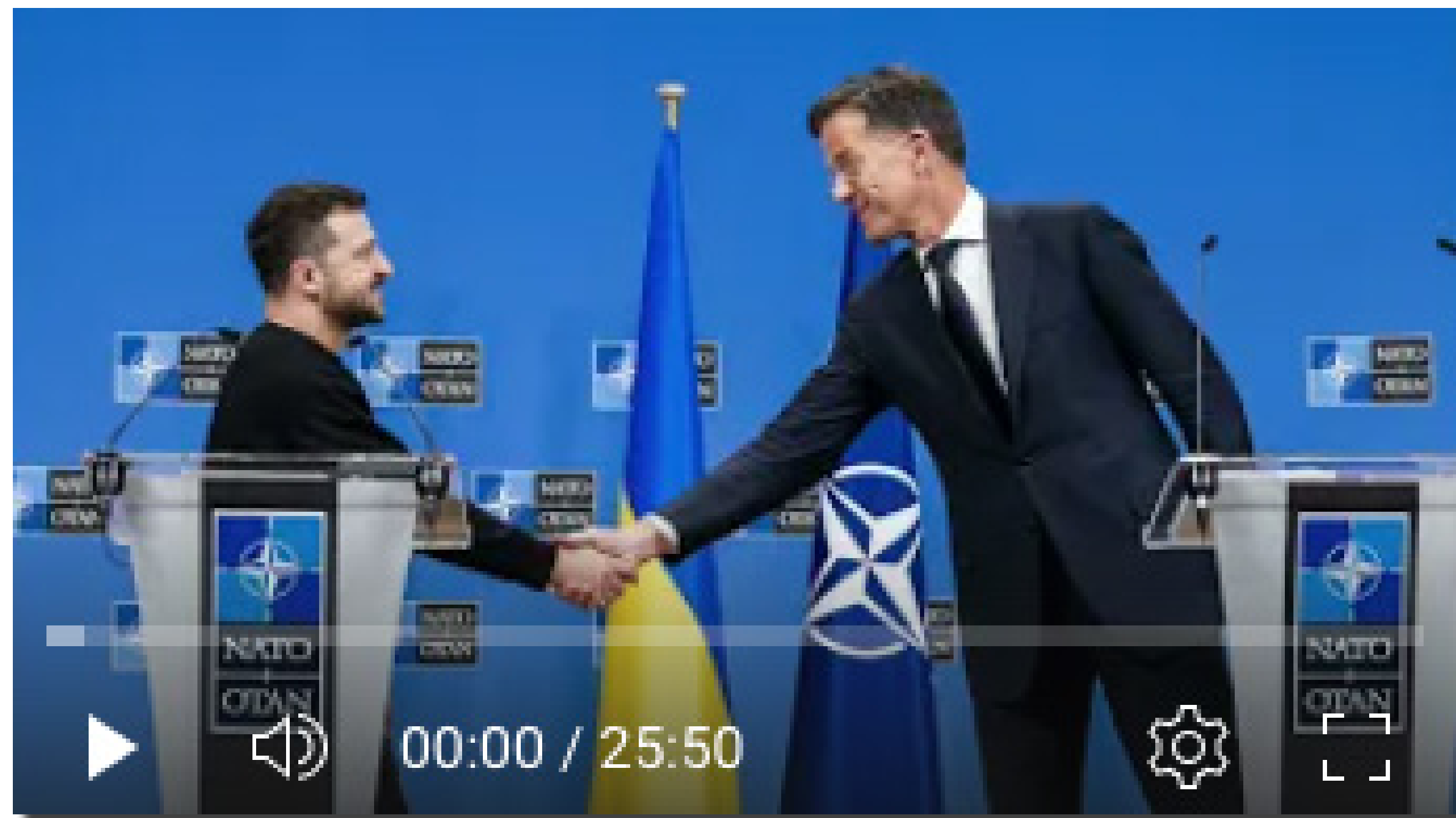

Journalistiek, Nederlands, Maatschappijwetenschappen

Podcast NAVO-top, afl. 4: De wereld van nu en de wereld van vroeger

PODCAST DE NAVO, AFL. 4: DE WERELD VAN NU EN DE WERELD VAN VROEGER (25:50 MIN)

[HTTPS://YOUTU.BE/H1COYLCC4EY](https://youtu.be/H1COYLCC4EY)

OPDRACHT 1

15 minuten

De vredesbeweging in de jaren 80

Introductie

Voorkennis activeren

Klassikaal

- Wie van de leerlingen heeft al eens eerder gehoord van de term Koude Oorlog en weet wat het is? Pak eventueel de begrippenlijst erbij en bespreek de term Koude Oorlog.
- Bespreek de overige vaktaalwoorden op de begrippenlijst uit dit eerste deel.

LUISTER HET EERSTE DEEL + MEERKEUZEVRAGEN (7:33 min)

Luister het eerste deel van aflevering 4. Tijdens het luisteren beantwoorden de leerlingen de meerkeuzevragen bij dit eerste deel. Het document met meerkeuzevragen is te vinden in de bijlagen. Deel de vragen voorafgaand aan het luisteren uit.

Podcast de NAVO-top
Afl. 4, deel 1: De vredesbeweging in de jaren 80
(video - 7:33 min)

Klassikaal

- Koppel de antwoorden op de meerkeuzevragen terug

[HTTPS://YOUTU.BE/RKXH--FEA7E](https://youtu.be/RKXH--FEA7E)

OPDRACHT 2

10 minuten

Wel of niet bewapenen?

Introductie

Voorkennis activeren

Klassikaal

- Dit deel heeft de titel: Wel of niet bewapenen? Wat denken de leerlingen? Is het verstandig om nu meer te investeren in wapens, of lokt dat juist oorlog en agressie uit? Bespreek klassikaal.
- Pak de begrippenlijst erbij en bespreek de vaktaalwoorden uit dit tweede deel.

LUISTER HET TWEDE DEEL + MEERKEUZEVRAGEN (4:54 min)

Luister het tweede deel van aflevering 4. Tijdens het luisteren beantwoorden de leerlingen de meerkeuzevragen bij dit tweede deel. Het document met meerkeuzevragen is te vinden in de bijlagen. Deel de vragen voorafgaand aan het luisteren uit.

Podcast de NAVO-top
Afl. 4, deel 2: Wel of niet bewapenen?
(video - 4:54 min)

Klassikaal

- Koppel de antwoorden op de meerkeuzevragen terug

[HTTPS://YOUTU.BE/Z11GFMPYWCW](https://youtu.be/Z11GFMPYWCW)

OPDRACHT 3

10 minuten

De rol van de NAVO en de EU

Introductie

Voorkennis activeren

Klassikaal

- Lees de volgende stelling voor: **Het is belangrijk dat we één groot Europees leger hebben, zonder Amerika erbij.** Alle leerlingen schrijven ja of nee op hun wisbord of papiertje en houden die tegelijk omhoog. Vraag een paar leerlingen naar hun mening.
- Pak de begrippenlijst erbij en bespreek de vaktaalwoorden uit dit derde deel.

LUISTER HET DERDE DEEL + MEERKEUZEVRAGEN (4:35 min)

Luister het derde deel van aflevering 4. Tijdens het luisteren beantwoorden de leerlingen de meerkeuzevragen bij dit derde deel. Het document met meerkeuzevragen is te vinden in de bijlagen. Deel de vragen voorafgaand aan het luisteren uit.

Podcast de NAVO
Afl. 4, deel 3: De rol van de NAVO en de EU
(video - 4:35 min)

[HTTPS://YOUTU.BE/GIB21BCUKDU](https://youtu.be/GIB21BCUKDU)

Klassikaal

- Koppel de antwoorden op de meerkeuzevragen terug

De dienstplicht en noodpakketten

Introductie
Voorkennis activeren

- Klassikaal**
- Bespreek de volgende vragen klassikaal:
 - Wie kan uitleggen wat dienstplicht is? (Dit hebben ze bij aflevering 3 geleerd)
 - Wie vindt dat de dienstplicht weer verplicht moet worden? (En waarom wel of niet)
 - Wie van de leerlingen heeft al een noodpakket in huis? (Voor zover ze dat weten)
 - Wie vindt het belangrijk om een noodpakket in huis te hebben en wie ziet het belang er niet zo van in?
 - Pak de begrippenlijst erbij en bespreek de vaktaalwoorden uit dit vierde deel.

LUISTER HET VIERDE DEEL + MEERKEUZEVRAGEN (5:06 min)
Luister het vierde deel van aflevering 4. Tijdens het luisteren beantwoorden de leerlingen de meerkeuzevragen bij dit derde deel. Het document met meerkeuzevragen is te vinden in de bijlagen. Deel de vragen voorafgaand aan het luisteren uit.

Podcast de NAVO
Afl. 4, deel 4: De dienstplicht en noodpakketten.
(video - 5:06 min)

[HTTPS://YOUTU.BE/URA_SJ58ZIQ](https://youtu.be/URA_SJ58ZIQ)

- Klassikaal**
- Koppel de antwoorden op de meerkeuzevragen terug

OPDRACHT 5

10 minuten

Heeft protesteren eigenlijk zin?

Introductie

Voorkennis activeren

Klassikaal

- De titel van dit deel is: Heeft protesteren eigenlijk zin? Wat vinden de leerlingen? Bespreek klassikaal.
- Pak de begrippenlijst erbij en bespreek de vaktaalwoorden uit dit vijfde deel.

LUISTER HET VIJFDE DEEL + MEERKEUZEVRAGEN (3:48 min)

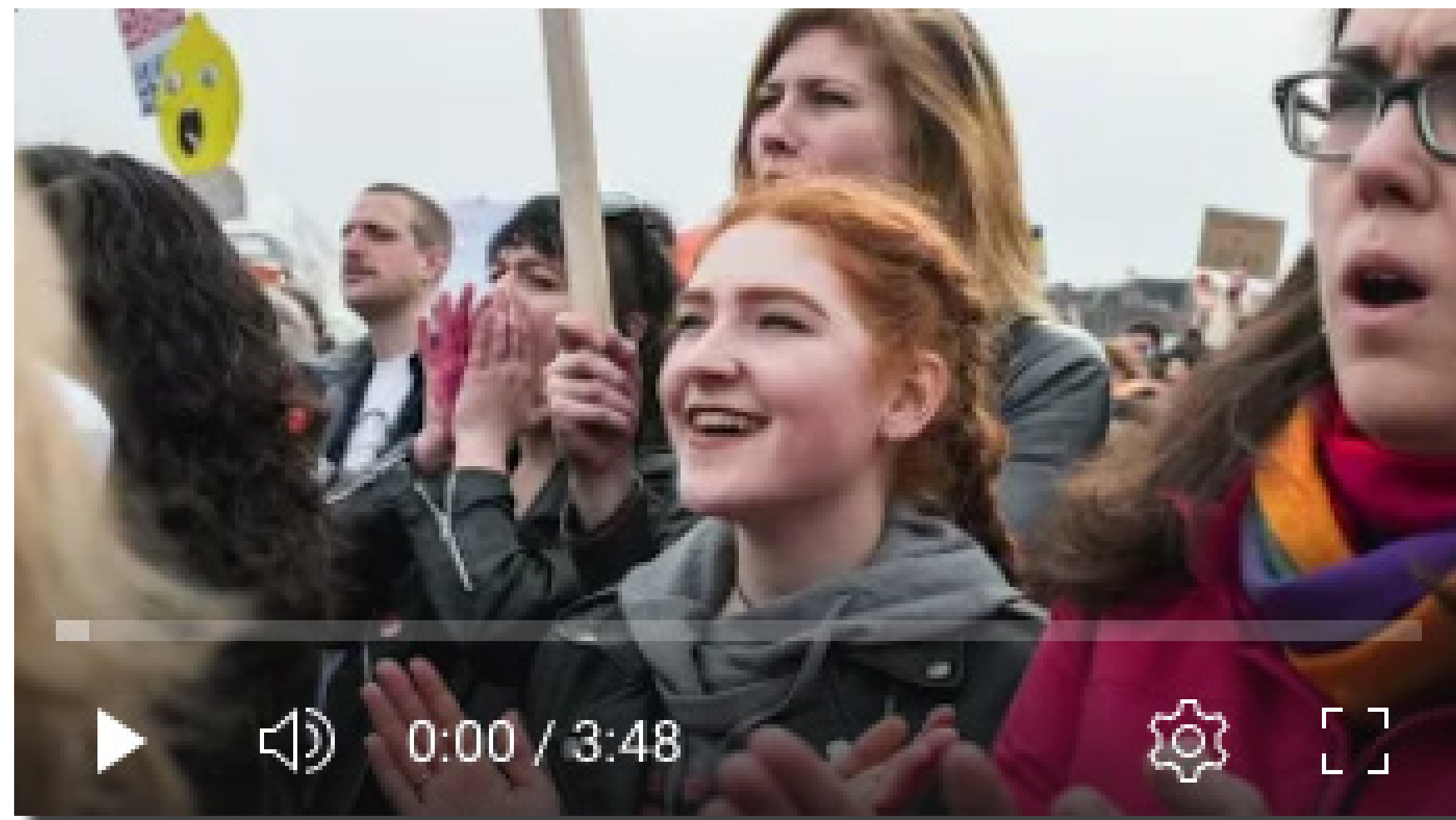
Luister het vijfde en laatste deel van aflevering 4. Tijdens het luisteren beantwoorden de leerlingen de meerkeuzevragen bij dit vijfde deel. Het document met meerkeuzevragen is te vinden in de bijlagen. Deel de vragen voorafgaand aan het luisteren uit.

Podcast de NAVO-top
Afl. 4, deel 5: Heeft protesteren eigenlijk zin?
(video - 3:48 min)

Klassikaal

- Koppel de antwoorden op de meerkeuzevragen terug
- Staan de leerlingen nog steeds achter hun mening over het nut van protesteren? Of is dat veranderd door de aflevering?

[HTTPS://YOUTU.BE/GOGO9PEYJRS](https://youtu.be/GOGO9PEYJRS)

EXTRA OPDRACHT: BETOOG SCHRIJVEN

Lestijd: 20-30 min

Individueel

De leerlingen kiezen een van de volgende onderwerpen uit en schrijven een betoog van max. 1A4:

- Protesteren heeft wel/geen zin, want...
- De dienstplicht moet weer verplicht worden, want...
- We moet wel/niet zorgen voor één groot Europees leger, want...
- We moeten ons meer/minder bewapenen, want...
- Amerika is wel/niet een betrouwbare bondgenoot, want...
- Het is wel/niet verstandig om vredesonderhandelingen aan te gaan met Poetin, want...

Klassikaal

- Laat een aantal leerlingen hun betoog voorlezen of laat ze hun betoog inleveren.

EXTRA OPDRACHT: PAMFLET MAKEN

Lestijd: 20 min

Tweetallen

Een pamflet is een stuk papier waarop kort en duidelijk een standpunt staat. Het roept vaak op tot actie of bevat een politieke boodschap.

- De leerlingen maken in tweetallen een pamflet over een onderwerp dat met aflevering 4 te maken heeft.

Klassikaal

- Laat ieder tweetal hun pamflet presenteren.

EXTRA OPDRACHT: POSTER MAKEN

Lestijd: 20-30 min

In plaats van een pamflet kunnen de leerlingen ook in groepjes een poster maken.

Groepjes

- Stel: jullie groepje gaat demonstreren. Roep met een poster andere mensen op om ook te gaan demonstreren. Jullie mogen zelf bedenken waarvoor of waartegen jullie willen demonstreren.

Klassikaal

- Laat ieder groepje zijn poster presenteren.

BEGRIPPENLIJST AFL. 4

Deel 1:

Activist: Een activist is iemand die zich actief inzet voor een bepaalde zaak, meestal op politiek of sociaal gebied. Ze proberen verandering teweeg te brengen door bijvoorbeeld te demonstreren, te protesteren, petities te ondertekenen of andere acties te ondernemen.

Kraken / Krakersbeweging: De krakersbeweging is een sociale beweging die zich richt op het betrekken van leegstaande gebouwen zonder toestemming van de eigenaar, vaak in reactie op woningnood en speculatie op de woningmarkt. Het zonder toetsemming betrekken van een woning wordt kraken genoemd.

Antimilitarisme: Antimilitarisme betekent letterlijk tegen-militarisme; tegen oorlog en het gebruik van militair geweld.

Doemperiode / doemdenken: Doemdenken is een sombere manier van denken over de toekomst. In een doemperiode denken veel mensen somber over de toekomst.

Kernoorlog: Een kernoorlog of atoomoorlog is een oorlog waarbij de twee strijdende partijen kernwapens zoals atoombommen tegen elkaar inzetten. Kernwapens hebben een veel grotere vernielingskracht dan conventionele wapens (wapens die geen massavernietigingswapens zijn, zoals bommen, raketten en andere explosieven). Een oorlog waarbij beide partijen kernwapens inzetten is er tot op heden niet geweest.

Communisme: Het communisme is een politieke stroming en een kijk op de economie en maatschappij. In de 20e eeuw zijn er veel landen geweest die zich communistisch noemden. De bekendste zijn China met Mao Zedong als leider en de Sovjet Unie met Vladimir Lenin en Jozef Stalin als leiders. Er zijn veel verschillende vormen en ideeën over het communisme, waardoor het lastig is om één eenduidige betekenis en uitleg te geven. Over het algemeen komt het erop neer dat er in communistische systemen geen individueel eigendom is van productiemiddelen. Dat betekent dat mensen geen eigen bezit hebben en dit niet kunnen verhandelen. In plaats daarvan moeten de productiemiddelen gelijk toekomen aan de mensen.

Agent Orange: Agent Orange was de codenaam voor een ontbladeringsmiddel dat in de Vietnamoorlog veelvuldig werd ingezet door de Amerikanen. De codenaam sloeg op de oranje band die om de containers zat waarin de Agent Orange opgeslagen was. Bedoeling was de plantengroei van de lokale jungle te bestrijden om zo de vijand (guerillagroepen van de communistische Vietcong) beter zichtbaar te maken. In Agent Orange zit de extreem giftige stof dioxine, wat leidde tot een grote toename van kanker in het gebied. Volgens Vietnamese autoriteiten zijn miljoenen mensen getroffen door het ontbladeringsmiddel, onder wie ongeveer 150.000 kinderen die kampten met ernstige geboorteafwijkingen. Nog steeds eist de nawerking van Agent Orange slachtoffers.

Deel 2:

Vakbonden: Een vakbond is een groep werknemers die zich verenigt. Samen zorgen zij er voor dat de werkgever niet de enige is die ‘macht’ heeft op de werkvloer.

Deel 3:

Soeverein: Het begrip soevereiniteit betekent dat alle landen over hun eigen gebied gaan, tenzij ze die macht deels of helemaal geven aan een ander land of een organisatie. Ze zijn daarover soeverein.

Utopie: Een utopie is een ideale, vaak onbereikbare wereld, een droombeeld of een wensdroom.

Deel 4:

Knijpkat: Een knijpkat is een zaklantaarn waarvoor geen accu of batterij nodig is. Door middel van knijpende bewegingen – dat wil zeggen: door een soort handvat aan de buitenkant van het apparaat in te duwen – kun je (via een ingebouwde dynamo) stroom opwekken.

Deel 5:

Kruisraketten: Een kruisraket is een geavanceerd geleid wapen dat zowel een conventionele explosieve lading kan dragen als een nucleaire lading. Kruisraketten zijn voorzien van speciaal geleidingssysteem waarmee de raket naar zijn doel kan worden geleid. Kruisraketten kunnen in verhouding tot vele andere raketwapens voor een lange duur horizontaal vliegen. Hierdoor kunnen ze lange afstanden op geringe hoogte vliegen zonder naar beneden af te buigen. Deze eigenschap zorgt er voor dat kruisraketten onder de radarpeiling van de vijand kunnen vliegen en de vijand hierdoor vrijwel onopgemerkt kunnen naderen.

Neutronenbom: Een neutronenbom is een type kernwapen dat is ontworpen om een groot deel van de energie van de explosie vrij te maken in de vorm van neutronenstraling. Dit wapen heeft een relatief zwakke explosieve kracht, maar veroorzaakt een sterke straling die vooral schadelijk is voor levend weefsel.

MEERKEUZEVRAGEN AFL. 4

Deel 1

1. Hoe kwam Wil toch aan een woning in de jaren '80 toen er woningnood was?

- A. Door een erfenis
- B. Door samen met vrienden te wonen
- C. Door te kraken
- D. Door die zelf te bouwen

2. Waarom waren de jaren '80 een doemperiode?

- A. Door de armoede
- B. Door de Koude Oorlog
- C. Door het kabinet van toen
- D. Door de klimaatverandering

3. Wat is er zo dubbel aan Vietnam volgens Wil?

- A. Dat de bevolking zowel pro-Amerikaans als pro-Poetin is
- B. Dat het land officieel communistisch is
- C. Dat zijn zoon er nu woont
- D. Dat Noord- en Zuid-Vietnam nu één land vormt

Deel 2

1. In de jaren '80 was er een grote demonstratie tegen een plotseling besluit van de regering. Wat was dit besluit?

- A. Verlaging van lonen
- B. Plaatsing van kernraketten in Nederland
- C. Verhoging van belasting
- D. Plaatsing van een kerncentrale in Nederland

2. Waarom werden er vliegtuigen besmeurd?

- A. Tegen klimaatverandering
- B. Het was een kunstuiting
- C. Tegen te dure ticketprijzen
- D. Tegen de dienstplicht

3. Waarom voelen vredesonderhandelingen met Poetin niet goed voor Rein?

- A. Omdat Poetin er vast iets voor terug wil
- B. Omdat Poetin niet te vertrouwen is
- C. Omdat dat een utopie is

Deel 3

1. Wat is er moeilijk aan samenwerking binnen Europa?

- A. Teveel landen
- B. Te weinig landen
- C. Ieder land is soeverein
- D. Taalproblemen

2. Wat is volgens Wil een utopie?

- A. Wereldvrede
- B. Eén Europees leger
- C. Iedereen rijk
- D. Zijn huwelijk

3. Wat maakt Europa kwetsbaar in deze tijd?

- A. Te weinig wapens
- B. Te weinig militairen
- C. Allemaal aparte landen
- D. Te klein

Deel 4

1. Waarom vindt Merel dienstplicht te ver gaan?

- A. Omdat je wel je leven op het spel zet
- B. Omdat niets een verplichting mag zijn
- C. Omdat het de staat veel geld kost
- D. Omdat haar ouders dat ook vinden

2. Waarom is het handig een opwindbaar radiootje in huis te hebben?

- A. Zodat je altijd muziek hebt
- B. Zodat je het milieu niet belast met batterijen
- C. Neemt niet zoveel ruimte in
- D. Zodat je altijd weet wat er aan de hand is

3. Het noodpakket moet voldoende zijn voor...

- A. De hele oorlogsperiode
- B. De eerste 4 a 5 dagen na de aanval
- C. De hele buurt
- D. De eerste 1 a 2 dagen na de aanval

Deel 5

1. Waarom heeft Rein niet zoveel behoefte aan protesteren?

- A. Omdat hij niet weet waartegen
- B. Het is hem te druk
- C. Omdat je er weinig mee behaald
- D. Omdat hij zichzelf geen activist vindt

2. Waarom denkt Wil dat protesteren wel zin heeft?

- A. Het helpt mee in de besluitvorming
- B. Het maakt een land altijd beter
- C. De regering luistert altijd
- D. Het is de enige manier

3. Waar zijn Wil en Rein het over eens op het einde van de aflevering?

- A. Dat ze het nooit eens zullen worden
- B. Dat het goed is om te protesteren tegen de oorlog in Oekraïne
- C. Dat er weinig te demonstreren valt als het om Oekraïne gaat
- D. Dat het een geslaagde podcastaflevering was.

ANTWOORDBLAD DOCENTEN

Antwoorden op de meerkeuzevragen

Meerkeuzevragen deel 1

De antwoorden: 1-C, 2-B, 3-A

Meerkeuzevragen deel 2

De antwoorden: 1-B, 2-D, 3-A

Meerkeuzevragen deel 3

De antwoorden: 1-C, 2-B, 3-C

Meerkeuzevragen deel 4

De antwoorden: 1-A, 2-D, 3-B

Meerkeuzevragen deel 5

De antwoorden: 1-C, 2-A, 3-C

Podcast De NAVO, afl. 4: De wereld van nu en de wereld van vroeger
is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in het VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam

Uitgave Podcast De NAVO, afl. 4: De wereld van nu en de wereld van vroeger

Samenstelling en redactie: Anne de Vroomen

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl

w www.nieuwsindeklas.nl

Nieuws in de klas

Het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia